

МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО, МЛАДЕЖТА И НАУКАТА
ДИРЕКЦИЯ „ОБРАЗОВАТЕЛНИ ПРОГРАМИ И ОБРАЗОВАТЕЛНО СЪДЪРЖАНИЕ”

НАЦИОНАЛНО СЪСТЕЗАНИЕ ПО ПРОФЕСИОНАЛНО НАПРАВЛЕНИЕ
„МОТОРНИ ПРЕВОЗНИ СРЕДСТВА, КОРАБИ И ВЪЗДУХОПЛАВАТЕЛНИ
СРЕДСТВА”

учебна 2011/2012 година

„НАЙ-ДОБЪР МЛАД АВТОМОНТЪОР
И ВОДАЧ НА МОТОРНО ПРЕВОЗНО СРЕДСТВО (МПС)”

ОРГАНИЗАТОР: Министерство на образованието, младежта и науката (МОМН)

I. ЦЕЛИ НА СЪСТЕЗАНИЕТО

1. Да се осигури възможност на учениците от професионалните гимназии да:

- демонстрират теоретичната подготовка, практическите умения и компетентностите, придобити при обучението по професията за изпълнение на автомонтъорски операции, спазване на правилата за движението по пътищата и безопасно майсторско управление на автомобила;
- излявят формираните в процеса на обучението професионално-личностни качества - комуникативност, трудова дисциплина и етика, работа в екип, адекватни реакции при управлението на МПС и др.

2. Да се осигури възможност на професионалните гимназии за:

- организиране на атрактивна извънкласна дейност, насочена към изграждане интереса на учениците към професията, насърчаване развитието на творческите им способности, мотивиране участието в междуучилищно сътрудничество и съревнование;
- осигуряване условия за проверка и външна оценка на постиженията на учениците;
- реализиране на активно публично-частно партньорство – обвързване на училищните дейности с бизнес средите за издигане престижа на професията чрез прилагане на нови технологии в областта на автомобилния транспорт, обогатяване на материално-техническата база на училищата, предоставяне възможност на учениците за стипендии и за реализация в сервиси за диагностика, обслужване и ремонт, производство на части, инструменти и консумативи, в предприятия за продажби и за експлоатация на автотранспортна техника и др.

II. УЧАСТНИЦИ В СЪСТЕЗАНИЕТО

1. Ученици от професионалните гимназии и СОУ с професионални паралелки, провеждащи обучение по специалностите **Автотранспортна техника** и **Пътно-строителна техника** на професиите **Техник по транспортна техника** и **Монтъор на транспортна**

техника и специалността **Подемно-транспортна техника, монтирана на пътни транспортни средства** на професиите **Техник по подемно-транспортна техника** и **Монтьор на подемно-транспортна техника** от професионално направление **Моторни превозни средства, кораби и въздухоплавателни средства**. В отбора може да се включи и ученик от специалността **Електрообзавеждане на транспортна техника**.

2. Ръководители на училищните отбори – учители по професионална подготовка или директор/помощник-директор.

3. Училищен кръг – отбори от ученици-състезатели от съответните паралелки.

4. Регионален кръг – училищни отбори по четирима ученици, класирани на първо място от училищния кръг. В срок до 07.03.2012 г. директорите на училищата изпращат заявка за участие до директорите на училищата-домакини на регионалния кръг и до отговорния експерт от МОМН.

5. Национален кръг – 7 отбора по четирима ученици от училищата, класирани на първо място от шестте регионални кръга и от училището-домакин на националния кръг. В срок до 04.04.2012 г. директорите на шестте класирани училища изпращат заявка за участие в националния кръг до училището-домакин и до отговорния експерт от МОМН.

III. ЕТАПИ НА СЪСТЕЗАНИЕТО

1. Първи кръг – **Училищен**. Срок за провеждане – до **29.02.2012 г.**

2. Втори кръг – **Регионален** – училищата са разпределени в шест регионални групи с училища-домакини:

- Професионалната техническа гимназия "Никола Йонков Вапцаров" в гр. Враца – за училищата в с. Борован, гр. Ботевград, Видин, Враца, Лом, Монтана, Владимирowo и Сливница;

- Професионалната гимназия по транспорт "Проф. Цветан Лазаров" в гр. Плевен – за училищата в гр. Горна Оряховица, Дебелец, Стражица, Левски, Ловеч, Плевен, Свищов, Троян и Червен бряг;

- Професионалната техническа гимназия "Цар Симеон Велики" в гр. Търговище – за училищата в гр. Варна, Дулово, Омуртаг, Провадия, Разград, Русе, Силистра, Добрич, Търговище, Велики Преслав и Шумен;

- Професионалната гимназия по транспорт "Юрий Гагарин" в гр. Радомир – за училищата в гр. Благоевград, Дупница, Радомир, Разлог, Перник, Петрич и София;

- Професионалната гимназия по техника и технологии в гр. Смолян – за училищата в гр. Карлово, Крумовград, Ивайловград, Любимец, Маджарово, Кърджали, Пазарджик, Виноградец, Пловдив, Смолян и Хасково;

- Професионалната гимназия по транспорт и машиностроене в с. Градница – за училищата в гр. Бургас, Габрово, с. Градница, Казанлък, Сливен, Стара Загора и Ямбол.

Срок за провеждане – **16 - 17.03.2012 г.**

3. Трети кръг – **Национален**. Срок за провеждане - **05 – 07.04.2012 г.**

Място за провеждане – **гр. София**

Училище-домакин – Професионалната гимназия по транспорт и енергетика "Хенри Форд" в гр. София

4. Публичност – гости:

- представители на изпълнителната администрация, училищни настоятелства, други отговорни и заинтересовани институции, общественици и др.;
- социални партньори.

IV. УЧЕБНО СЪДЪРЖАНИЕ

Учебното съдържание е от задължителната специфична професионална подготовка – учебни предмети/модули по теория и по практика от учебните планове за обучение по специалността **Автотранспортна техника** на професиите **Техник по транспортна техника** и **Монтьор на транспортна техника**, вкл. и модули В/ТО-1 и В/ПО от учебната документация за обучение на кандидатите за придобиване на правоспособност за управление на МПС от категория В.

V. ОРГАНИЗАЦИЯ НА СЪСТЕЗАНИЕТО

A. Задължителни изисквания за всички кръгове на състезанието

1. Преди началото на състезанието се организират и провеждат:

- запознаване с работните места - автотранспортна техника (части, агрегати и възли), оборудване, учебен автомобил, полигон;
- техническа конференция с ръководителите на учениците-състезатели и комисиите за организиране и провеждане на съответния кръг на състезанието и за оценяване постиженията на учениците. Тя се ръководи от лице, определено от директора на училището-домакин;
- инструктажи за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд на съответните работни места, за които всеки участник лично се подписва в инструктажните книги.

2. Работните места се оборудват с аптечка и с необходимите обезопасителни средства като се осигурява медицинско лице за оказване на медицинска (долекарска) помощ при нужда.

3. Всички състезатели участват в състезанието с работни облекла и лични предпазни средства.

4. Всеки състезател и всеки отбор работят под изтеглен по време на техническата конференция номер.

5. При възникване на необходимост (заболяване или други събития) от замяна на един или повече ученици същите се заменят с учениците, класирали се на следващите поредни места.

6. Всеки кръг на състезанието се провежда по утвърден регламент и сценарий.

7. Училищата-домакини на регионалните и националния кръг на състезанието, съвместно със съответния РИО и отговорния експерт от дирекция „Образователни програми и образователно съдържание” на МОМН, организират провеждането на състезанието.

8. Класираните ученици на първите три места и техните учители се награждават и резултатите от състезанието се разгласяват по подходящ начин в медиите.

Б. Директорът на училището

1. Назначава със заповед комисии и определя функциите им за:

- организиране и провеждане на училищния/регионалния/националния кръг;
- оценяване постиженията на учениците за всяка дисциплина - председател и двама членове.

Препоръчва се за членове на комисиите да бъдат определяни:

- представители на предприятията, с които училищата са в традиционни договорни отношения и др.;
- представители на социалните партньори – браншови организации, организации на работодателите и на работниците и служителите от отрасъла и др.;
- представители на ДАА, КАТ и други организации, имащи отношение към пътната безопасност;
- изявени и с дългогодишен опит учители-специалисти от различни професионални гимназии.

2. Осигурява здравословни и безопасни условия за провеждане на състезанието.

3. Утвърждава програмата (план-сценария), заданията, критериите и показателите за оценяване, картите и протоколите за резултатите от постиженията на учениците.

4. Заверява с подпис и с кръглия печат на училището протоколите с резултатите от състезанието. В тридневен срок от провеждането му изпраща заверено копие от окончателния протокол до директора на училището-домакин на регионалния/националния кръг и до отговорния експерт от дирекция „Образователни програми и образователно съдържание” на МОМН.

5. Осигурява работните места, материалите, наградите, сертификатите за участие на всеки ученик-състезател и отговаря за целевото разходване на финансовите средства.

В. Комисията за организиране и провеждане на съответния кръг от състезанието

1. Организира цялостното провеждане на съответния кръг на състезанието.

2. Съставя съвместно с партньорите заданията, определя критериите и показателите за оценяване, картите и протоколите за резултатите от постиженията на учениците.

3. Подготвя работните места по състезателните дисциплини.

Г. Комисията за оценяване постиженията на учениците на съответния кръг от състезанието

1. Предварително определя реда и начина за оценяване и го обявява при провеждането на техническата конференция.

2. Преди началото на съответната състезателна дисциплина председателят на комисията проверява самоличността на състезателите и обявява реда и начина за оценяването им.

3. Наблюдава провеждането на състезанието, следи за спазването на техническите и технологичните изисквания при изпълнение на заданията, без да се намесва в работата на състезателите.
4. Гарантира равнопоставеност на всички участници и прозрачност на оценяването (поетапно и окончателно информиране).
5. При груби нарушения може да отстрани състезател от по-нататъшно участие.
6. Не допуска учители-специалисти или други лица да влияят на работата на състезателите по време на състезанието.
7. Оценява постиженията на състезателите в съответната дисциплина и вписва резултатите от оценяването в картите и протоколите.
8. Оформя окончателен протокол за резултатите и класирането на учениците и училищата, който се подписва от председателя и членовете на комисията и се представя на директора на училището-домакин и на отговорния експерт от МОМН.
9. Обявява резултатите и участва в награждаване на отличените състезатели.

Д. Регионалните инспекторати по образованието

1. Координират и контролират дейностите по организирането, провеждането и финансирането на училищния/регионалния/националния кръг на състезанието.
2. Съдействат за медийното отразяване на състезанието, за укрепване контактите на професионалните гимназии и развитието на публично-частното партньорство.

VI. ФОРМАТ НА СЪСТЕЗАНИЕТО

1. Състезанието се състои в:

А. Теоретичен тест за автомонтьори (участват и четиримата състезатели от отбора) – за оценяване теоретичното приложение на формираните в процеса на обучението знания, умения и компетентности по учебните предмети по устройство, обслужване и ремонт на МПС.

Теоретичният тест се генерира от банка с въпроси, предложени от професионалните гимназии в срок до 15.02 2012 г. В деня на състезанието се изтегля един от трите варианта, изготвени в МОМН ден преди състезанието.

Б. Теоретичен тест за водачи на МПС (участват и четиримата състезатели от отбора) – за оценяване теоретичното приложение на формираните в процеса на обучението знания, умения и компетентности по БДП. Тестът се генерира и оценява в компютърен вариант от Държавната автомобилна администрация.

В. Практически задания за автомонтьори (участват трима предварително определени състезатели от отбора) – за оценяване практическото приложение на формираните в процеса на обучението знания, умения и компетентности по устройство, обслужване и ремонт на МПС в два кръга.

- отборно – всеки от тримата състезатели изпълнява всички определени практически задания (не по-малко от 4 поста);

- индивидуално – състезателят с най-голям брой точки от всеки отбор допълнително изпълнява по едно практическо задание.

Г. Индивидуално практическо задание за водач на МПС (участва четвъртия предварително определен състезател от отбора) – за оценяване уменията за майсторско управление на МПС по определено състезателно трасе с учебен автомобил.

2. Учениците имат възможност да:

- работят с най-новата техника, материали, инструменти и технологии на предприятия-спонсори;
- демонстрират екипна и индивидуална отговорност към изпълнението на заданията.

3. Въпросите за тестовете и примерните практически задания се предоставят на професионалните гимназии от съответната комисия не по-късно от 15.02.2012 г.

VII. СИСТЕМА ЗА ОЦЕНЯВАНЕ - ПРАВИЛА И КРИТЕРИИ ЗА ОЦЕНКА

1. Училищен кръг – определят се от училищната комисия за организиране и провеждане на състезанието, назначена със заповед на директора.

2. Регионален кръг – определят се от комисията за организиране и провеждане на състезанието, назначена със заповед на директора на училището-домакин.

3. Национален кръг – определят се от Националната комисия за организиране и провеждане на националното състезание.

4. Критериите и показателите за оценяване постиженията на учениците се предоставят предварително на участващите училища от съответната комисия.

Примерни практически задания	Примерни показатели за оценяване
<ul style="list-style-type: none"> • регулиране на преден мост на автомобил; • демонтаж и монтаж на автомобилна гума и баланс на колело; • смяна на електрическа лампа и предпазител и регулиране на автомобилни фарове; • определяне състава на отработените газове и анализ на резултата • регулиране на гориворазпръсквач; • регулиране на горивовъздушната смес в карбуратора; • регулиране ъгъла на запалването и пускане на ДВГ в действие; • диагностика и/или отстраняване на симулирани неизправности и др.; 	<ul style="list-style-type: none"> • спазване правилата за здравословни и безопасни условия на труд; • откриване на неизправности; • правилен избор на измерителни, комплексни, универсални, специализирани инструменти и приспособления, на специализирана и диагностично-регулировъчна апаратура и консумативи; • правилен избор на техническа документация; • спазване на техническите изисквания; • точност и прецизност при изпълнение на заданието; • изпълнение на заданието в определеното време;

<ul style="list-style-type: none"> • управление на лек автомобил по определено трасе (спиране на определено място, паркиране, движение в коридор, в коловоз и по крива, осморка, заобикаляне на препятствие). 	<ul style="list-style-type: none"> • спазване хигиена на работното място и др.
--	---

5. Системата на оценяване е точкова. Общият максимален брой точки при пълно, вярно и точно изпълнение на всеки показател от комплексното задание е 165.

- Максималния брой точки за отборното състезание за автомонтьори е 100. Непълният отговор или извършване на част от дадена операция се оценява с част от максималния брой точки, които съответната комисия по оценяването предварително уточнява на техническата конференция.

- Максималния брой точки за отборното състезание за водачи на МПС е 65.

- Максималният брой точки за теоретичния тест за автомонтьори е 20. Броят на точките за всеки отбор се определя като средноаритметичен (с точност до 0,01) на общия брой точки на състезателите от отбора.

- Максималният брой точки за теоретичен тест за водачи на МПС (45 въпроса) за всеки състезател е 97 при продължителност 40 минути. Максималният брой точки за отборното класиране е 11, като се определят по следната скала:

Сбор на точките на отбора от теста	Брой точки за отборното класиране
от 388 до 385	11
от 384 до 381	9
от 380 до 377	8
от 376 до 373	7
от 372 до 369	6
от 368 до 365	5
от 364 до 361	4
от 360 до 357	3
от 356 до 353	2
от 352 до 348	1

- Максималният брой точки за отборното практическо състезание за автомонтьори е 80. Броят на точките за всеки отбор се определя като средноаритметичен (с точност до 0,01) на общия брой точки на състезателите от отбора.

- Максималният брой точки за индивидуалното практическо състезание за водачи на МПС е 54. Комисията по оценяването предварително уточнява на техническата конференция грешките, при които състезателят получава определен брой наказателни секунди (докосване на жалон, преминаване над странична или ограничителна линия, корекция на движението, задминаване на стоп линия и др.). Класирането се извършва по възходящ ред на времето в секунди по следната скала:

Място на класиране	Брой точки
I място	54
II място	45
III място	40

IV място	35
V място	30
VI място	25
VII място	20
VIII място	15
IX място	10
X място	5

Състезателите с равен резултат се явяват на втори тур.

6. Председателят и всеки член на комисиите за оценяване самостоятелно попълва карта за оценка, в която вписва определения от него брой точки. Резултатите от картите за оценка се вписват в протокол за общата оценка и класиране на всеки състезател и отбор, който се подписва от председателя и членовете на комисията.
7. За определяне на индивидуалното класиране за най-добър млад автомонтьор се взема предвид сборът на точките от всички задания за всеки състезател. Класирането на състезателите се извършва в низходящ ред на сбора на точките.
8. Отборните класирания за „Най-добър млад автомонтьор” и за „Най-добър млад водач на МПС” се извършва в низходящ ред според общия брой точки.
9. Отборното комплексно класиране се извършва в низходящ ред според общия брой точки.
10. Индивидуалните награди се връчват лично на състезателите-победители.
11. Наградите на училищата се връчват на учителя-ръководител от съответната професионална гимназия.

VIII. РЕСУРСНО ОБЕЗПЕЧАВАНЕ

А. Министерството на образованието, младежта и науката осигурява:

1. Финансовите средства за:
 - командировъчни – дневни и нощувка на учениците-състезатели;
 - грамоти за участие на всеки ученик-състезател и на всеки учител-ръководител;
 - награден фонд – за индивидуалното и за училищното класиране от първо до трето място;
 - материали, инструменти и други консумативи.
2. Цялостната организация, координация и контрол на състезанието.
3. Официалното връчване на наградите.

Б. Партньорите (предприятия, браншови организации, ДАА, медии и др.) под формата на дарение осигуряват:

1. Автотранспортна техника (части, агрегати и възли), съоръжения, консумативи, материали; общ и специализиран инструментариум, технологична документация, стендове и друга контролно-измервателна диагностична апаратура, работно облекло, тестове по БДП и системата за генериране и проверката им и др.
2. Награден фонд – морални, материални награди (предметни, сертификати и др.).
3. Фирмени информационни и рекламни материали.

4. Финансиране на информационните и рекламните дейности.

В. Професионалните гимназии осигуряват:

1. Училищни отбори от четирима ученици-състезатели и ръководителите им.
2. Финансови средства за командировъчни – дневни и нощувка на ръководителите и учители в комисиите и пътните разходи на участниците.
3. Работни места, автомобили и оборудване, зали, компютърни системи и площадки за изпълнение на заданията.
4. Участие на регионални администрации и институции и на видни местни общественици.
5. Участие на социалните партньори.
6. Медийно отразяване.

IX. ИНФОРМАЦИОННИ И РЕКЛАМНИ ДЕЙНОСТИ

1. Информация и реклама в електронни и/или печатни медии – национални и регионални.
2. Информационни и рекламни материали.
 - транспаранти, обяви, диплянки, брошури и др.;
 - гащеризони, фланелки, каски, шапки, сувенири за отборите и др.
3. Фото- и видеозаснемане.

X. КОНТАКТИ

1. Училища-домакини:
 - Професионална техническа гимназия "Никола Йонков Вапцаров" в гр. Враца –
☎ 092 642128, e-mail: tmet_wratza@abv.bg
 - Професионална гимназия по транспорт "Юрий Гагарин" в гр. Радомир -
☎ 0777 82419, e-mail: pgt_radomir@abv.bg
 - Професионална гимназия по транспорт "Проф. Цветан Лазаров" в гр. Плевен –
☎ 064 680564, e-mail: pgt_pleven@abv.bg
 - Професионална техническа гимназия "Цар Симеон Велики" в гр. Търговище –
☎ 0601 64883, e-mail: ptg_t6te@mail.bg
 - Професионална гимназия по техника и технологии "Христо Ботев" в гр. Смолян –
☎ 0301 64540, e-mail: pgtt_sm@mail.bg
 - Професионална гимназия по транспорт и машиностроене в с. Градница –
☎ 06736 2239, e-mail: pgtm_gradnica@abv.bg
 - Професионална гимназия по транспорт и енергетика "Хенри Форд" в гр. София -
☎ 02 8221066, e-mail: pgtehford@abv.bg
2. Министерство на образованието, младежта и науката
Дирекция „Образователни програми и образователно съдържание”,
отдел „Професионално образование и обучение”
Чавдар Здравков – главен експерт
☎ 02 9217 424, GSM 0898 250 466, 0882 101 263, e-mail: chzdravkov@mon.bg